

DÜNYANIN FÂNİLİĞİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn., Kemâ yenbağî licelâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasîli ile'nnebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَنْظُرُوا دُورَ مَنْ تَعْمُرُونَ، وَأَرْضَ مَنْ تَسْكُنُونَ،

وَفِي طَرِيقٍ مَنْ تَمْشُونَ

(الدليمى عن أبى بكر)

RE. 84/12 (Unzurû dûre men te'murûne, ve arda men teskünûne, ve fî tarîki men temşûne.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve sevgili ve mübarek kardeşlerim!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikrâmı dünyada, ahirette sizin ve sevdiklerinizin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri sizleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Peygamber (*salla'llâhu aleyhi ve âlihî ve selleme teslîmen kesîrâ*) Efendimiz Hazretleri'nin inci, mercan, yakut, elmas misâli mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet, o gül bahçesinden bir buket sizlere sunmak üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına, izahına ve dinlenmesine geçmeden önce, evvelâ Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin ruh-i pâki için, sonra onun âlinin, ashâbının, etbânının, evzâcının, ahabbının ve mânevî irşad makamının vârisleri olan evliyâullah-ı kirâm, meşâyih-i vâsilîn, sâdât-ı turuk-u aliyemizin ruhları için;

Hâssaten eserini burada takip ettiğimiz, okuduğumuz Gümüshaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendimiz Hazretlerinin ve kendisinden feyz aldığımız muhterem, sevgili, mübarek Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'nin ruhu için;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gâzilerin, mücahidlerin, sâlihlerin, cümle hayır hasenât sahiplerinin ve hâssaten içinde oturup bu vaazı yaptığımız, ibadet ettiğimiz şu camiye bina etmiş olan İskender Paşa Hazretleri'nin ruhu için; bu camiye bugüne kadar harap

olmadan hizmette tutmak için zaman zaman masraf eden, tamir, tecdit ve tevsî eyleyen kimselerin ruhları için;

Camilerin asıl mâmurluğu cemaatinden olduğu için, uzaktan yakından buraya gelip de burada ibadet eden, bu vaazları takip eden siz sevgili ve kıymetli kardeşlerimizin geçmişlerinin ruhları için, sizin saadet ve selâmetiniz için bir Fâtiha, 11 İhlâs-ı Şerîf o saydığımız büyüklerimize dereceleri üzere ikram olsun, Hz. Âdem Atamızdan Peygamberimiz'e kadar cümle peygamberlerin şefaatlerine nâil olalım, cümle evliyâullahın himmetlerine, teveccühlerine mazhar olalım diye bunları okuyalım, dersimize öyle başlayalım, buyurun!

.....

a. Dünyada Her Şey Geçici

Okuduğumuz, izahını yapacağımız hadîs-i şeriflerin metinleri *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabımızın 84. sayfasında 12. hadîs-i şerif ve devamı olacak.

Metnini az önce okuduğumuz hadis-i şerifi Peygamber SAS Efendimiz'den Ebû Bekr-i Sıddîk RA rivayet etmiş. O bakımdan da bir sıcak duygu içinde sevinçliyiz, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in rivayet ettiği bir hadîs-i şerifi okuyoruz diye...

Peygamber SAS Efendimiz ne buyurmuş:¹

---

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.İx, s.42, no:24843; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.83, no:5858.

أَنْظُرُوا دُورَ مَنْ تَعْمُرُونَ، وَأَرْضَ مَنْ تَسْكُنُونَ،

وَفِي طَرِيقٍ مَنْ تَمْشُونَ

(الدیلمی عن أبی بکر)

RE. 84/12 (*Unzurû dûre men te'murûne, ve arda men teskünûne, ve fî tarîki men temşûne.*)

(*Unzurû*) “Bakınız, nazar ediniz, (*dûre men te'murûne*) kimlerine evlerini işlenendiriyorsunuz, mâmur ediyorsunuz? (*Ve arda men teskünûn*) Kimin veya kimlerin arazisinde meskûnsunuz, otuyorsunuz? (*Ve fî tarîki men temşûne*) Kimin yolunda gidiyorsunuz?”

“—Bunlara bakın, yani dikkat edin!” demek.

“—Kimlerin evinde oturduğunuza bakın! Kimlerin arazisinde meskûn olduğunuza bakın! Kimin yolunda yürüdüğünüze bakın!”

Çok kısa cümleler, fakat izahı nasıl olacak? Biraz geniş bir izahı var:

Herkes bir evde oturuyor. Herkes bir evi imar etmiş. *Dûr*, *dâr* kelimesinin Arapça'da çoğuludur. *Dâr*, ev demek. *Dûr*, evler demek.

“—Kimlerin evlerinde oturduğunuza bakın!” diyor.

“— Allah Allah... Ya kendi evimde oturuyorum, ev sahibiyim; ya da bizim ev sahibi falanca şahıs, ben onun kiracısıyım.”

Şimdi bizim bu soru üzerinde düşünmeye başladığımız zaman, hemen hatırımıza gelen bu. Niye Peygamber Efendimiz böyle bir soru

bize tevcih eylemiş?

“–Kimin evinde otuyorsunuz?”

Ben kendi evimde oturuyorum, sen falancanın kiracısıysın veyahut sen de kendi evinde oturuyorsun. Bu ne demek?

İbrahim ibn-i Edhem Hazretleri Belh şehrinde sultan ailesindenmiş, padişahmış, sarayı varmış, merasim salonu, toplantı salonu varmış. Önünden, arkasından kalkanları altınlı gümüşlü kaç tane muhafız gidermiş; tantanalı, şâşâlı, debdebeli, saltanatlı bir hayat sürüyormuş da bir gün geceleyin yukarıdan bir tıkırtı duymuş...

Bu hikâyeye hoşuma gidiyor. “Menkabe” diyorlar, olmuş veya olmamış; bilmiyoruz artık... Ama rivayeti bile güzel, yani ibretli bir şey.

Yattığı odanın üstünde tıkırtı duymuş. Vay! Padişah bir yerde yatacak, padişahın yatak odasının üstünde bir adam gezinecek, tıkırtı yapacak! “Bre! Kim o yukarıdaki! Ne arıyorsun orada!” diye bağırılmış, kızmış.

Tabii gecenin yarısında, herkesin uyuduğu sırada çatıda veya yukarıda ne arıyor, tangur tungur geziniyor...

“–Ne arıyorsun?” deyince;

“–Ne arayacağım, devemi kaybettim, onu arıyorum!” demiş.

Şimdi bu sorunun cevabı acayip bir cevap.

“–Yahu deve dama çıkmaz ki!”

İnsan çıkabiliyor da, koca hayvanın damda ne işi var, nereden çıkacak dama? Çıkartmak istesen

çıkartamazsın. “Deveye hendek atlatmak bile ne kadar zor.” derler, dama nasıl çıkacak?

“—Devemi kaybettim, onu arıyorum.” Aşağıdan;

“—Bre sen deli misin divâne misin, damda deve olur mu? Deve kaybolursa geceleyin damda mı aranır?” demiş.

İbrahim ibn-i Edhem saçma bir cevaba güyâ böyle mâkul bir cevap veriyor.

Yukarıdaki ses de cevabı yapıştırmış:

“—E öyle senin yattığın atlas döşeklerin içinde, ipekli yorganların altında Mevlâ aranır da bulunur mu? Söyle bakalım, damda deve bulunmazsa, öyle saltanatın içinde, yatakların, döşeklerin, ipeklerin, atlasların arasında da Mevlâ’yı zor bulursun sen, bulamazsın!” demiş.

“—Orada Mevlâ bulunur mu?”

Allah Allah, bak sen şimdi... Verdiği cevaba bak... Tabii allak bullak olmuş. Ayağa kalkmış, muhafızları çağırmış;

“—Ya kim bu yukarıdaki? Arayın, bulun!” Ama yukarıda kimse yok.

Fesübhanallah! Damdan nereye gitti bu adam?

Yok.,, Canı sıkılmış, gece uykusu kaçmış. Ertesi gün vüzerâ toplanmış, divan toplanacak. Gitmiş tahtına oturmuş ama canı sıkkın. Gece uykusuz, bir de geceleyin acayip bir şey oldu, adamın birisi ona böyle dedi. Biraz canı sıkkın, düşünceli... Tam öyle vezirlerle oturmuşlar, salonun kapısından rap rap, pat küt, pat küt aksakallı bir adam yürümüş geçmiş. Muhafızlar

da engelleyememişler, yürümüş gelmiş.

Halbuki kapıda kılıçlı, kalkanlı, mızraklı muhafızlar var. Mızrakları çapraz kapatırlar, ne olur?

“—Geçemezsin! Dur bakalım! Sen kim oluyorsun?” derler. Bir kere oraya nasıl gelir?

Sarayın içine lambur lumbur her adamı almazlar. Sarayın içine şuradan buradan girmişse bile toplantı salonuna muhafızlar almazlar.

Ama hiç onlar müdahale edememiş, yürümüş gelmiş. Beğendiği bir yere oturmuş.

Divan, vezirler, paşalar, padişah toplantı hâlinde; o gelmiş, oraya oturmuş. Herkes tabii işi gücü bırakmış, ona bakıyorlar;

“—Kim bu adam?”

Padişahın huzurunda bir şey de diyemiyorlar. Padişah sormuş:

“—Ya sen kimsin, ne arıyorsun burada?”

“—Hiç, ne arayacağım.” demiş, omuz silkmiş. “Burası kervansaray değil mi? Ben yolcuyum, işte dinlenmeye geldim.” demiş.

Hoşuma gidiyor...

“—Dinlenmeye geldim, kervansaray burası.” deyince;

“—Yok, burası kervansaray olur mu ya, ne biçim laf söylüyorsun!” demiş.

“—Ne pekiyi?” demiş.

“—Burası benim sarayım, mülküm. Kervansaray değil, yolcunun yolgeçen hanı değil, otel değil,

motel değil, han değil; burası benim sarayım!”

“—E senden önce kimindi?”

“—Babamındı.”

“—Ondan önce kimindi?”

“—Dedemindi.”

“—Ondan önce kimindi?”

“—Falancanıydı, filancanıydı...”

“—Onlar nereye gittiler?”

“—Öldüler. Eceli geldi öldü, hayatı bitti, öldü gitti.”

“—E birisinin gelip bir müddet oturduktan sonra göçtüğü gittiği, ötekisinin geldiği, onun gittiği, ötekisinin geldiği bir yer kervansaray değil de nedir?” demiş.

Yolcu geliyor, biraz duruyor, gidiyor.

Hadi... “Dur, sen kimsin?” demeye kalmadanyine rap rap rap yürümüş, kimse engelleyememiş.

Bu hikâyeyi, İbrahim ibn-i Edhem Hazretleri'nin menkabesini neden anlattım?

“—Bir kere kimin evinde oturuyoruz?”

Bizden önce oturmuş birilerinin evinde oturuyoruz.

“—Onlar nereye gittiler?”

Innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn.

“—Ya bu evi falanca yaptırmıştı, mübarek iyi adamdı, sâlih insandı, camiden çıkmazdı, cömert insandı, söyleydi böyleydi...”

E ne oldu şimdi?

“—Allah rahmet eylesin, sizlere ömür. O öldü, onun oğlu da öldü de...”

Kimin evinde oturuyor musunuz?

“—Bizden önce gelmiş, şimdi göçmüş insanların evinde...” Bu ne demek?

“—Biz de göçeceğiz.” demek. “Bu evler bize de kalmayacak.” demek.

Böyle anlaşılabilir, bir mâna bu.

Kimin evinde oturuyoruz? Kimini evini şenlendiriyoruz?

Kimin evini mâmur —yani şenlendirmek, güzelleştirmek, tamir etmek— ediyoruz? Sonra kimin toprağında oturuyoruz?

İşte bizden önce bir başkasınıydı. Bu tarla kimindi? Bu mıntıka kimindi?

“—Burası bir paşanınmış da, kocaman bir bahçesi varmış da, sonra ölmüş de, parsellemişler de çocuklarına kalmış da...”

Hikâye... Yani arazi başkalarınınmış.

(*Fî tarîki men temşûne*) “Kimin yolunda gidiyorsunuz?”

Tabii herkesin hayatta tutturduğu yol yeni bir şey değil, daha önce insanların gitmiş olduğu yol. Onlar nereye gittiler? Ahirete gittiler. Biz de gideceğiz. Bu mâna olabilir.

İkinci mâna:

İnsan kimin evine gidiyor? Sevdiği bir arkadaşının evine gidiyor.

“—*Selâmün aleyküm*. Misafir geldim.”

“—Hoş geldin! Buyur, birkaç gün bizde kal. Ne olursun gitme, çok özledik...”

Sevdiği insanın yanına misafir gidiyor. Sevdiği yerde kalıyor. Ve sevdiği insanın peşine takılıyor, onun peşinden gidiyor. Eğer mâna buysa, o zaman hadisten çıkacak ders ne?

“—Kiminle ahbaplık ettiğine dikkat et.” demek.

“—Kimin evine gidiyorsun? Kimin arazisinde kalıyorsun, meskunsun? Kimin, hangi grubun malısın, hangi gruptansın, kimin yolunda yürüyorsun? Bunlara dikkat et. Bozuk bir grup ise sen de mahvolursun.” demek.

Birinci mâna neydi?

“—Bak bu diyarlar, bu evler, bu araziler kimseye bâki kalmadı, fâni dünya; sen de bir gün öleceksin, gözünü aç da ahirete hazırlan!” demek.

İkinci mâna: “Kiminle arkadaşlık ettiğine dikkat et.” demek.

Çünkü kişi refîkinden azar. Kiminle ahbaplık ediyorsa, kimin peşinde gidiyorsa sapıtabilir. Yanlış bir insanla ahbaplık ediyorsa sapıtabilir.

Bizim rahmetli, babamızın dostu, *Kur'an Anahtarı* diye eser yazmış olan ciddi bir hoca efendi vardı, Allah rahmet eylesin, Hüseyin Karagözoğlu diye... *Kur'an Anahtarı* diye ilk defa Kur'an okuma kitabını da yazmış insandı. Erenköy'de bahçeli bir ahşap evde oturuyorduk, evimiz vardı, dayımızın eviydi. Orada oturuyorken, bize misafir geldi. Ciddi,

sağlam, kale gibi bir insandı. Mekânı cennet olsun. Orada ben elini öpünce bana sordu... Babamın çok yakın dostu, arkadaşı...

“—Evlâdım, nereye gidiyorsun?” dedi.

“—Edebiyat fakültesinde Arap Fars filolojisine gidiyorum.” dedim.

“—Ha öyle mi? Getir bakalım bir kâğıt kalem...” dedi.

Götürdüm. Bir cümle yazdı; üstünsüz, esiresiz, harekesiz bir beyit yazdı.

“—Oku bakalım bunu!” dedi.

Arapça bilmeyen üstünsüz esiresiz bir Arapça metni okuyamaz. Çünkü okuyuşu, Arapça’yı iyi bilişine göre yapacak. Arapça’yı iyi bilmiyorsa, kelimeleri doğru okuyamaz. Kelimelerin cümledeki yerini bilmeyince, fâil mi mef’ul mü, câr mı mecrur mu bilemezse okuyamaz. Çok yanlış okur. Hemen yanlış da sırttır, ortaya çıkar.

Ben yazdığı şeyi okudum. Şunu yazmıştı:

إذا كان الغراب دليل قوم، ليأتيهم الى الأرض
الجيف.

(İzâ kâne’l-gurâbü delîle kavmin, leye’tîhim ile’l-ardi’l-ciyâfi) “Bir kavmin lideri karga olursa, onları cîfelerin, leşlerin başına götürür.”

Karga bir kavmin kılavuzu olursa. onları nereye götürür? Cîfelerin, leşlerin olduğu yere götürür. Neden?

Karga leş yer, onu sever; kargalığından dolayı canı oraya gitmek ister. Sen leşten iğrenirsin ama o da leş yiyor. Sen onun peşine takılırsan, karga kılavuz oldu mu bir kavme, bir topluluğa, onları nereye götürür? Cîfelerin, leşlerin olduğu yere götürür.

Akبابaya tâbi olsan, akbaba da öyle bir yere götürür. Bülbüle tâbi olsan, nereye götüreceksin? Gülistana götüreceksin.

Arıya tâbi olsan, nereye götüreceksin? Çiçeğe, bal aldığı yere götüreceksin.

Her hayvan, her mahlûk kendisine uygun olan yere gitmek ister. Beslendiği, büyüdüğü, hoşlandığı yere gitmek ister. Sen hangi kılavuzun peşine takılırsan, onun tabiatı önemlidir. Eğer kötü bir insanın peşine takılırsan, seni o kötü adam tabiatının icabı olan kötü bir yere götürür.

Onun için, “Kimin evini şenlendiriyorsun, kime misafir oluyorsun, kimin arazisinde kalıyorsun, kimin yolunda yürüyorsun, dikkat et ha! Yanlış bir insanla ahbaplık edip de ondan sonra başını belâyaya sokma, Allah’ın gazabına uğrama, dünyanı ahiretini mahvetme!” demek olur.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Milletin anlayamadığı bir şey var: İnsan hayata bir defa geliyor. “Bu sefer yanıldım, bir kere daha tekrar edeyim.” dese tekrar imkânı var mı? Yok! Gelen göçüyor.

Yenilen pehlivan güreşe doyamamış, “Hadi bir daha...” dermiş. Hayatta yeniden yaşama imkânımız var mı? Yok!

Yanlış yaşarsak ne olacak?

Su testisi su yolunda kırılır. Ömrümüz yanlış yolda geçerse, hatalı bir tercihle yanlış bir yol tutturmuşsak, yanlış bir grubun içindeyse, hatalı bir hayat tarzı sürüyorsak ne olacak?

Bunun telafisi mümkün değil! O kadar gözümüzü açmak zorundayız ki, ne yapıp yapıp doğruyu bulmak, ne yapıp yapıp en güzeli yapmak zorundayız. Hayat hata kabul etmez! Hatalı tercih yaptın mı, hem dünyan mahvolur hem ahiretin... Sadece bu dünyada mahvolmazsın, ahirette de mahvolursun. Onun için, mutlaka çok iyi kontrol etmeli!

Matematikte bir matematik işlemi yapıldığı zaman sağlaması yapılır. Doğru mu, yanlış mı? Problem çözüldükten sonra bir daha bir irdelemesi yapılır. Bu, işin şakası olmadığındandır.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

O bakımdan, bu hadîs-i şeriften şu anlaşılıyor ki; gözümüzü açmamız lazım. Hayatın aldatıcı olayları, aldatıcı zevkleri, aldatıcı görüntüleri bizi gerçekleri görmekten engellememeli, alıkoymamalı! Gerçekleri görmeliyiz. Mutlaka ve mutlaka doğru yolu bulmalıyız ve bu konuda çok titiz olmalıyız.

Biz tabii böyle bir hedef insan, şöhrete bulaşmış bir insan durumunda olduğumuz için kendi halimizde yaşayamıyoruz; herkes bize geliyor, meselesini soruyor. Biraz ihtisasımızın, bilgimizin, çalışmamızın sahası dolayısıyla mesele soruyorlar. Toplumun içinden çok çeşitli haberler alıyoruz. Çok çeşitli şeyler öğreniyoruz,

duyuyoruz. Küçük dilimizi yutuyoruz.

“—Öyle mi? Ayy! Deme ya! Yemin et!” gibi, hani iki arkadaş birbirlerine inanmadığı bir şeyi gördüğü zaman derler, hayretler içinde kalıyoruz.

Gazetelerden siz de görüyorsunuz; Japonya'nın filanca sapık bir inanç grubu varmış, zehirli gazla bilmem ne kadar insanı öldürmüş, dehşet saçıyormuş. Adam hâlâ “Yine yapacağım!” diyormuş. Millet de dehşet içindeymiş, “Nerede ne yapacak?” diye, herkes korkuyormuş.

İsviçre'de bir villada bir sapık grup yaptılar, villayı da yaktılar, adamlar kendileri de gitti. 3-5 sene önce veya 10-15 sene önce Amerika'da 400-500 tane sapık grup, gittiler ormana, ormanda topluca kendilerini öldürdüler. Nasıl öldürdülerse...

Demek ki insanların inancını istismar eden, inanç ihtiyacını istismar eden, kendisini allayıp pullayıp insanların karşısına çıkan ama onları yanlış yönlere götüren insanlar var. Karga gibi, karga nasıl cîfeye götürürse insanları yanlış yollara götüren kimseler var.

Onun için, Peygamber SAS bir hadîs-i şerifinde buyurmuş ki:

“—On kişiden veya on kişiden daha fazla bir gruba liderlik yapmış olan bir insan, yani baş olmuş olan bir insan, reis olmuş olan, önder olmuş olan bir insan mahşer yerine elleri boynuna iplerle bağlanmış olarak gelecek, esir gibi...”

Elleri boynuna bağlanmış olarak, elleri bağlı, boynu bağlı mahşer yerine çekile çekile esir gibi gelecek. Eski yıllarda Vietnam esirlerini gördünüz ya... Elleri boynuna bağlanmış, kıpırdatamaz, yukarıda boynuna da bağlı, iple de çekiyorlar, getiriyorlar. Mahşer yerine, hesap yerine öyle gelecekmiş.

Eğer liderlik yaptığı gruba Allah'ın rızasına uygun hizmet etmiş, güzel bir önderlik yapmışsa ipleri çözülecekmiş:

“—Tamam, hadi senin bir kabahatin yokmuş, suçun yokmuş.” denilip ipleri çözülecekmiş.

Eğer liderlik yaptığı gruba karşı liderlik görevlerini güzel yapamadıysa, bağlarının üstüne bağlar bağlanıp, kat kat bağlanıp, kat kat düğümlenip cehenneme sevk edilecekmiş. Hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz böyle buyuruyor.

Onun için, akli olan bir insan, korkusu olan bir insan, ahirete imanı olan bir insan, hesaptan endişe eden ciddi bir insan başkasının sorumluluğunu, mânevî sorumluluğunu, mesuliyetini üzerine bile bile almaz.

Mehmed Zahid Efendimiz büyük şeyh idi, evliyâullah idi, kerâmetleri zâhir bir kimseydi. Orada hatırlıyorum, şöyle söyledi:

“—Şeyhlik yapmak delilik divâneliktir. Ancak görevlendirilmiş olmak müstesna...”

Evet, görevlendirilmişse Allah görevlendirmiştir, Peygamber Efendimiz görevlendirmiştir, tamamdır, o vazifeyi yapacak. O haddini bilir,

yolu bilir, yöntemi bilir, Allah'ın rızasına uygun vazifesini yapar.

Ama kimisi de bu şeylere heves ediyor, şeyhliğe kalkıyor.

Kadınlardan şeyhliğe kalkıyor! Kadından şeyh olmaz! Kadından peygamber olmadı, olmaz. Kadın çünkü mahremiyetle sınırlı bir insandır. Nâmahremi karşılarına çıkamaz, her yere gidemez, çağrıldığı yere gidemez. Evliyse kocasına bağlıdır, kocasının izni olmadan kapıdan dışarıya çıkamaz. Fitne olabilir, fesat olabilir, kem gözlü olabilir, kem düşünceli olabilir. Kadının irşad vazifesi olmuyor.

Kadınlardan şeyhlik yapan var, otobüslerle hacca götürülenler var. Sen ne hakla götürüyorsun?

Peygamber Efendimiz ne buyurmuş:

“—Bir insan eğer Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsa bulunduğu evin olduğu yerden sefer mesafesine mahremsiz uzaklaşmasın!”

Peygamber Efendimiz böyle söylemiş.

Uydurma muvakkat nikâh yapıyorlar, falancayla filancayla, turizm şirketinin müdürüyle bilmem neyiyle... Hepsi üçer beşer — dînen— karısı oluyor, öyle gidiyorlar. Öyle şey olur mu?! Böyle saçmalık olur mu?

Olmaz! Ama var mı bu saçmalıklar? Olmaz ama var...

Neler duyuyoruz, ne mektuplar geliyor bize... Ben şurada o mektupları okusam, dergilerde o mektupları yazsam yer yerinden oynar. Neler duyuyoruz...

Onun için, biz de Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şerifini size bir kere daha hatırlatıyoruz: Kimlerin evlerini şenlendiriyorsunuz, dikkat edin. Kimlerin mıntıklarında meskenlerinde iskân olunuyorsunuz, meskunsunuz, dikkat edin. Kimlerin yolunda yürüyorsunuz, dikkat edin, sonra pişman olmayın ha! Yanlış bir yola girip de ahiretinizi mahvetmeyin.

Çok sapıklar var. Çok insan kılığında şeytanlar var. Çok dine, imana, Kur'an'a, Rasûlüllah Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine uymayan işleri yapanlar, yaptıranlar var.

“—Bu kadar karmaşık bir dünyada, bu kadar hilebazın, madrabazın, düzenbazın, hokkabazın olduğu dünyada ölçü nedir? Ben doğruyu eğriden nasıl ayıracağım hocam?”

Ölçü, Kur'ân-ı Kerîm'dir. Ölçü, Peygamber Efendimiz'in sünnetidir. Bir insan ağzıyla kuş tutsa, Kur'an'a uymuyorsa

sıfırdır! Hatta sıfırın çok altındadır! Havalarda uçsa kıymeti yoktur, sinek de havada uçar. Denizlerde yüzse, kerâmet gösteriyor güya, denizde yüzse kıymeti yoktur. Ne olacak?

Allah yolunda yürüyecek. Kur'ân-ı Kerîm yolunda yürüyecek. Peygamber Efendimiz'in yolunda yürüyecek.

Her zaman bu kürsüye çıktığımızda an'anevî olarak hocalarımızdan aldığımız an'aneyi devam ettiriyoruz, ne diyoruz?

Diyoruz ki:

“—Yolların en güzeli, en doğrusu, en faziletlisi

Rasûlüllah'ın yoludur. Rasûlüllah'ın yolunun dışındaki yollar bid'at yoludur. Bid'atler dalâlettir. Allah bid'atleri kabul etmez. Bi'dat yolunu makbul bir yol saymaz. Dalâletler ve dalâletlerin sahipleri, yani dalâletlere uyanlar, dalâletleri ortaya çıkartanlar veya dalâletlere tâbi olanlar, dalâletin kendisiyle beraber cehenneme gideceklerdir.”

Hem dalâlet, sapıklık –mânevî bir varlık olarak– cehenneme gidecek, hem de o sapıklığa uyan kişiler cehenneme gidecek.

Onun için, bu sizlere güzel bir ihtardır, iyi bir ikazdır. Kimin evinde oturuyorsunuz, kimin evini şenlendiriyorsunuz, kimin yolunda gidiyorsunuz, kimin mıntıkasındasınız, kimin hangi arazide meskunsunuz, buna dikkat edin. Gözünüzü açın! Hayatın şakası yoktur. Dinin şakası yoktur. Din oyuncak değildir. Din keyfe tâbi bir şey de değildir.

Din Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin bize Peygamber Efendimiz'le bildirdiği, Kur'an ile bildirdiği ahkâmın gösterdiği hayat tarzıdır, ahkâmın yoludur. O yola uymadığı zaman bir insan, hâli ne kadar cafcaflı gösterişli olsa; sarık, kavuk, cübbe, tesbih, sakal, bıyık işi değildir bu. Çok fena olur! İtikaddaki bozukluk, kalpteki bozukluk dıştaki bozukluktan çok daha fenadır! Onun için, çok dikkatli olacaksınız!

Tabii burada dikkatli olurken dikkat edilecek ne var?

Dini bilmek lazım! Dini ana kaynaklarından doğru olarak öğrenmek lazım! Uydurma rivayetler,

yalan dolan hikâyeler, palavralar, birtakım acayip rüyalar, bunlar dinin delilleri değildir. Dinin kaynağı Kur'ân-ı Kerîm'dir. Kur'ân-ı Kerîm'in bir harfi bile değişmeden Peygamber Efendimiz'den bu zamana kadar gelmiştir.

Kur'ân-ı Kerîm'i oku. Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şeriflerini oku, dinle. Bak, biz onu okuyoruz. Herhangi bir yere sohbeta gittiğimiz zaman bu kitabı götürüyoruz,

“—Açın bakalım bir sayfa.” diyoruz, besmeleyle bir sayfa açıyorlar, oradan hadis okuyoruz.

Neden? Niçin ben Peygamber Efendimiz'in sözünü konuşmak varken başka bir söz ortaya çıkartayım? Peygamber Efendimiz anlatılmamış bir konu mu bıraktı? Eksik bir konu mu bıraktı?

Allah-u Teâlâ Hazretleri dinini tamamladığını bildirmiyor mu?

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ، وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

(المائدة: ٣)

(*El-yevme ekmeltü leküm dîneküm*) “Ben bugün size dininizi kemâle erdirdim. Dininiz kâmil, tam oldu, eksiksiz oldu.” demiyor mu?

(*Ve etmementü aleyküm ni'metî*) Sizin üzerinize saçtığım nimetleri

tamam ettim. (*Ve radîtü lekümü'l-islâme dînen*) Ve sizden din olarak ancak İslâm'ı kabul ederim. Din olarak İslâm'a razıyım, başka dine

rızam yok!” (Mâide, 3/3) diye bildirmiyor mu?

Bildiriyor. Dinimiz tam olduğuna göre, dinimizi Kur’ân-ı Kerîm’den, hadîs-i şeriften öğreneceğiz.

“—Efendim ben müslümanım ama İslâmcı değilim.”

Öyle saçma şey olur mu? O zaman İslâmcı değilsen niye müslüman oldun?

İslâm ama İslâmcı değil! Öyle şey olur mu?

İslâmcı olmamak, İslâm’a karşı olmaktır. Ya Allah’ın taraftarı olursun, *hizbullah* olursun, Allah’ın grubunda olursun...

Hizbullah ne demek? Allah’ın grubu demek. Allah’ın grubu felah bulacak!

أَلْإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

(المجادلة: ٢٢)

(*Elâ inne hizba’llâhi hümü’l-muflihûn*) [İyi bilin ki, kurtuluşa erecekler de sadece Allah’ın tarafında olanlardır.]

Hizbullahın, Allah’ın grubunun karşısında öteki insanların grubu nedir?

الْكُفْرُ مِلَّةٌ وَاحِدَةٌ

(*El-küfrü milletün vâhideh*) [Küfür tek bir millettir.] Kâfirlerin hepsi bir takımdır, aynı boyadandır.

Bir de *hizbü’ş-şeytan*, şeytanın grubu vardır.

Bir Rahman'ın grubu vardır, bir de şeytanın grubu vardır. Hangi gruptan olmak istersen buyur! İki taraf da ortada! İşte şeytanın grubu, işte Rahman'ın grubu... İşte şuraya gidersen, o yolun arkası cehennem; işte buraya gelersen, bunlara uyarsan, buradan gidersen, bu gruptan olursan burası cennet, besbelli bir şey. Allah-u Teâlâ Hazretleri bu iki yolu gayet âşikâr anlatmıştır, anlatmak için peygamberler göndermiştir.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Ben sizi cennete çağırıyorum. Ben davetçiyim.”

Allah cennete çağırıyor, Peygamber Efendimiz davetçi.

Ya Peygamber Efendimiz'in yolunda yürürsün, her dediğine evet dersin...

“—Hocam ben Rasûlüllah'ın bazı şeylerini beğeniyorum da, bazı şeyleri de çağ dışı...”

Senin kafan çağ dışı! Senin kafan İslâm dışı! Rasûlüllah'ın sünneti çağlar üstüdür, her devir içindir. Muvakkat hüküm olmaz. Dinin ahkâmı kıyamete kadar bâkidir, Kur'ân-ı Kerîm'in ahkâmı kıyamete kadar bâkidir! Allah'ın verdiği haberlerde yalan yanlış yoktur.

“—Ben müslümanım ama Kur'ân-ı Kerîm'i kabul etmiyorum.”

Sen müslüman değilsin, kâfirsin resmen! Kur'ân-ı Kerîm'i kabul etmiyorsa bir insan kâfir olur.

“—Rasûlullah’ın bazı sözlerini beğeniyorum, bazılarını beğenmiyorum.”

Kâfirsın sen!

Bir insan Peygamber Efendimiz’in bir tek hadîs-i şerifini reddetse... Evet, bu Rasûlüllah’tan gelmiş, tamam, İmam Buhârî rivayet etmiş, İmam Müslim rivayet etmiş, sahih... “Sahih ama ben şimdi kabul etmiyorum, inanmıyorum.” dese, sahih bir hadîs-i şerifi inkâr etse, kâfir olur!

Millet bunu bilmiyor. Kendi toplu iğne başı kadar aklını büyük bir akıl sanıyor. Sinek kadar bir akli yok, sivrisinek kadar akli yok! Sivrisinek insanı deli ediyor. Kendisini yakalattırmamak için odanın içinde öyle yere saklanıyor ki, saatlerce arıyorsun bulamıyorsun. Yatağa yatıyorsun, yine geliyor, kulağın dibinde vıızz... Yine kalkıyorsun, elektriği yakıyorsun, yine bulamıyorsun. Bu adamın sivrisinek kadar akli yok, Allah’la muharebeye kalkıyor! Rasûlüllah’ı tenkide kalkıyor!

Bu ne demek? Delilik demek, başka bir şey değil! Adamın akli yok. Donkişot’un değirmenlerle çarpışması diye bir İspanyol palavracı yazarının hikâyesi var, onun gibi bir şey. Yel değirmenlerine saldırıyor... Yel değirmeni kocaman kanatlı bina, bu da atına binmiş, mızrağını almış, yel değirmenlerine saldırıyor gibi bir şey oluyor. Ona da benzemez, daha da kötü!

Allah akıl fikir versin!

O halde şimdi biz ne yapacağız?

“—Pekiyi niye böyle bu adamlara fırsat veriyor Allah? Bunları kahretse, hiç konuşurtmasa, hiç böyle çatlak ses çıkmasa, biz de şaşırmasak, doğru yolu bulsak...”

Bu dâr-ı dünya dâr-ı imtihan olduğundan müsaade ediyor. Şeytan da Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin karşısında ne dedi:

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

(الأعراف:١٤)

(*Kàle enzırnî ilâ yevmi yüb'asûn*) “Yâ Rabbi bana müsaade et, imkân ver, onlar tekrar ba's olunacakları güne kadar ben şu kullarını aldatacağım.” dedi. (A'raf, 7/14)

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ

(الأعراف:١٥)

(*Kàle feinneke mine'l-munzarîn*) [Allah, Haydi, sen mühlet verilenlerdensin!' buyurdu.] (A'raf, 7/15)

“—Hadi sana imkânı verdim. Hadi bakalım, yapabilirsen yap! Ama benim hâlis kullarım sana tâbi olmazlar.” dedi Allah-u Teâlâ Hazretleri, bunu Kur'ân-ı Kerîm'den okuyoruz.

Allah şeytanın faaliyetine müsaade etmeseydi şeytan faaliyet gösteremezdi, kâfir kâfirliğini yapamazdı, müşrik müşrikliğini yapamazdı, münafık münafıklığını yapamazdı, aldatmacı, hokkabaz, düzenbaz onları yapamazdı.

Ama neden müsaade etti?

İmtihan dünyası olduğundan Allah seni, beni, hepimizi, onları da imtihan ediyor. Ortaya birtakım senaryolar konuluyor; o senaryoların karşısında senin tavrın sana ya puan kazandırıyor, ya puan kaybettiriyor. İş bu kadar basit!

Allah-u Teâlâ Hazretleri âyet-i kerîmede nasıl buyuruyor?

“—Ey Rasûlüm, telaşlanma, üzülme, ‘Niye kâfirler müslüman olmuyor?’ diye kendine dert etme!”

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا

(يونس: ٩٩)

(*Ve lev şâe rabbüke leâmene men fi'l-ardı küllühüm cemîâ*) “Eğer Rabbin dileseydi, yeryüzündeki insanların hepsi toptan imana gelirlerdi, muhakkak ve mutlaka müslüman olurlardı.” (Yunus, 10/99)

Ama Allah öyle yapmamış, serbest bırakmış; imtihan var, imtihan var, imtihan var!

Dikkat edin, nasıl üniversite imtihanı için çocuklar ne kadar hazırlanıyorlar, hayat felç oluyor; pazar günü polisler, emniyet kuvvetleri, herkes üniversite imtihanına gireceklerin hizmetinde, otobüsler bedava yolcu taşıyor ve saire...

Neymiş? Üniversiteye giriş imtihanı varmış. Bir imtihan varmış.

Yâhu senin hayatın baştan sona imtihan! Oradan

ibret al. O imtihanı kazanamazsa, üniversiteye giremez. Üniversiteye giremeyen bir insan intihar mı etsin?

Hayır, bir şey olmaz. Üniversiteye giremezse piyasaya girer, dükkân açar, esnaf olur, belki daha çok para kazanır. Oraya giremez, buraya girer; buraya giremez, öbür tarafa gider. Türkiye’de olmaz, yurt dışına gider. Üniversite, ÖSYM imtihanını kazanmamak ölüm demek değil.

Ama senin dünya imtihanını kazanamaman ölümden de beter! Çünkü ölsen bir şey değil, ölmek de yok, ahirette ebedî azap çekmek var.

Onun için, bu çok mühim bir imtihandır. Ama millet ahiret imtihanına gereken önemi vermiyor. Ve herkes yalan yanlış, yamuk sapık yollarda gidiyor. Bakıyorsun, herkes yamuk sapık... Müslüman diyorsun bir adama, bakıyorsun, ailesine gidiyorsun; iyi maşaallah, adam hacı, karısı da hacca gitmiş, o da başörtülü... Çocuğuna bakıyorsun, biraz afallıyorsun. Kızına bakıyorsun, küçük dilini yutacaksın. Hep küçük dili yutmaca... Türkiye’de herhalde küçük dilli insan öyle yoktur, herhalde hepsi yutulmuştur, insanların küçük dili kalmamıştır.

Neden? Hep hayret edilecek acayip işler var.

Büyük anne çok dindar, onun kızı anne yarım dindar, onun kızı yeni yetişme zıpır, onun da kızı, artık Allah saklasın... Dın dın dın... Topu koyduğun zaman merdivenlerden pat pat pat aşağı indiği gibi, gittikçe seviye aşağı düşüyor.

Ne bu? Şuursuzluk... Ne bu? Ahireti önemsememek... Ne bu? Dünyanın bir imtihan olduğunu anlamamak... Başka bir şey değil, muhterem kardeşlerim! İşin aslı budur.

Pekiye ne olacak o zaman?

Bu insanların çoğu helâk olur. Zaten Kur'ân-ı Kerîm öyle buyuruyor:

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ

(يوسف: ١٠٣)

(*Ve mâ ekserü'n-nâsi ve lev haraste bi-mü'minîn*) “Ey Rasûlüm, sen ne kadar heves etsen, çalışsan, ter döksen, gayret etsen, uğraşsan da, insanların pek çoğu bu gerçekleri anlayıp da iman edecek, doğru yola gelecek değillerdir.” (Yusuf, 12/103) Neden? Para var, keyif var, zevk var...

Hadi bakalım, sen şu kadar milyonlar milyarlar kazanan insana:

“—Senin bu yolun günah, bırak bu işi de namuslu ol!” de. Olamaz. Neden?

O kadar parayı bırakamaz da ondan. Alıştı lükse, otomobile, yazlığa, villaya, havuza ve saireye; bırakamaz!

“—Alışmış kudurmuştan beterdir.” diyorlar. Kötü olduğunu biliyor, bırakamıyor.

Onun için, Allah gayret versin, ne diyelim... Allah yardım etsin.

Ama bütün bunlara rağmen, bütün bu

söylediklerime rağmen hiçbir kimsenin durumu ümitsiz değildir muhterem kardeşlerim! Çünkü Allah'a yalvarırsın, gözyaşı dökersin:

“—Yâ Rabbi! Ben çok kötü bir insanım. Kötü olduğumu anladım. Çıkamıyorum bu bataktan, kurtar beni yâ Rabbi!” dersin, Allah kurtarır. Allah her şeye kâdirdir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bir insanın mutlu olmasını murad etti mi, esbâbını ihsan eder, onu mutlu eder. Allah-u Teâlâ Hazretleri isteyene istediğini veriyor. Kim ne isterse onu veriyor. Dünyayı isteyene dünya, ahireti isteyene ahiret, hidâyet isteyene hidâyet, cehennemi isteyene de cehennem;

“—Al alabildiğin kadar uçsuz bucaksız cehennem azabı, al! Sen madem onu istedin, bu kadar kaşındın, al bakalım sana da sopa... Sırtına pat küt, pat küt artık devam edecek gidecek!”

Ümitsizlik yok. Onun için, şairin birisi yazmış ki:²

بازآ بازآ، هر آنچه هستی بازآ! گر کافر و گبر و

بتپرستی بازآ!

این درگه ما درگه نومیدی نیست؛ صد بار اگر توبه

شکستی بازآ!

Bâz â bâz â, her ançî hestî bâz â! Ger kâfir ü gebr u putperestî bâz â!

² Ebû Saîd-i Ebü'l-Hayr.

İn dergeh-i mâ dergeh-i nevmîdî nist; Sad bâr eger tevbe şikestî bâz â!

Vaz geç, geri gel; ne olursan ol dön, geri gel!

Kâfir de olsan, ateşperest de olsan, putperest de olsan dön, bu hak yola gel!

Bu bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir; Yüz defa tevbeni bozmuş olsan bile dön, yine gel!

“Yine de gel, yine de gel, yine de gel; kâfir de olsan, ateşperest de olsan, hıristiyan da olsan, putperest de olsan yine de gelebilirsin, dönme imkânın vardır. Allah’ın dergâhı ümitsizlik kapısı değildir. Yüz defa tevbeyi bozsan yine de dönersen, gelersen Allah kabul eder. Yine de gelebilirsin.” demek.

Ümitsizlik yok. En kötü insan, çok zalim bir insan, çok günahkâr bir insan dönerse Allah onu da kabul edebilir. Yeter ki gönlü Allah’ın rızasını istesin, Allah’a dönsün. Allah’ın her şeye gücü yeter. Ama dikkat edecek ve isteyecek.

“—Yok, ben öyle değil de, yani hem vur patlasın çal oynasın, davul zurna devam etsin, hem de bu tarafa...”

İki taraf birden olmaz. Ya o, ya o; ikisi birden olmaz. Hem günah hem cami, hem küfür hem iman, hem keyif, zevk, sefa, eğlence hem de din, iman, ibadet, taat; olmaz! Ya o, ya o...

b. Kur’an-ı Kerim’in Bütün Ayetleri Doğrudur

Bu sayfanın 13. hadîs-i şerifi. Biz birini okuduk, gelelim ikinci hadîs-i şerife.

Peygamber SAS Efendimiz Hz. Ömer RA’a şöyle

seslenmiş:³

أَنْفَرَ شَيْطَانٌ، أَنْفَرَ شَيْطَانٌ، أَنْفَرَ شَيْطَانٌ يَا عُمَرُ؟
الْقُرْآنُ كُلُّهُ

صَوَابٌ، مَا لَمْ يَجْعَلِ الْمَغْفِرَةَ عَذَابًا، وَالْعَذَابَ
مَغْفِرَةً

(البغوى عن إسحاق بن حارثة الأنصارى عن أبيه عن جده)

RE. 84/13 (*Enefere şeytânun, enefere şeytânun, enefere şeytânun yâ umer? El-kur'ânu küllühû savâbun, mâ lem yec'ali'l-mağfirete azâben, ve'l-azâbe mağfireten.*)

(*Enefere şeytânun*) “Şeytan senin önünden kaçtı gitti mi? (*Enefere şeytânun*) Şeytan senin önünden kaçtı gitti mi? (*Enefere şeytânun yâ umer?*) Şeytan senin önünden kaçtı gitti mi, firar etti mi, kaybolup gitti mi yâ Ömer?”

Şeytan Hz.Ömer’in yanına –mü’min olduktan sonra– hiç yanaşamamış. Şerhlerde öyle yazıyor. Öyle celâlli, öyle kuvvetli, imanlı bir kimse ki, şeytan onu gördü mü kayboluyormuş, görünemiyormuş, yanına sokulamıyormuş.

Neden? Hz. Ömer Aşere-i Mübeşşere’den, kuvvetli imanlı insan, yanına yanaşamıyor, korkuyor.

Şeytan Hz. Ömer’i gördüğü yerde yan çizer,

³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.618, no:2856; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.87, no:5865.

kaçarmış. Hz. Ömer'in yanına yanaşamamış, onun olduğu yerde duramazmış.

“—Şeytan kaçtı mı, şeytan kaçtı mı, şeytan kaçtı mı yâ Ömer?” diyor.

Sonra da: (*El-kur'ânu küllühû savâbün*)
“Kur'ân-ı Kerîm'in bütün ayetleri doğrudur.”

Savâb, *sad* ile olursa “doğru” demek. *Sevab*, peltek ‘se’ ile olursa o da “sevaplı” demek. *Savâb*, “doğru” demek; *sevab*, “ecirli, sevaplı” demek. İkisi arasında fark var. Çünkü başka harfler, birisi *sad* harfi, birisi *peltek se*, üç noktalı ‘se’ harfi...

(*Mâ lem yec'ali'l-mağfirete azâben*) “Allah'ın ‘mağfiret’ dediği yere ters bir mâna verilip ‘azap’ denmedikçe; (*ve'l-azâbe mağfireten*) ‘azap’ dediği yer ters bir mâna verilip de ‘mağfiret’ diye mânalandırılmadıkça Kur'ân-ı Kerîm'in hepsi doğrudur.” buyurmuş.

Ben elimizdeki şerhten kısa zaman içinde, misafirlerimizin önünde bu hadîs-i şerifin sebab-i vürûdunu araştırmak istedim. Şerhine baktım, sebab-i vürûdu yok. Peygamber Efendimiz SAS Hz. Ömer'e bu sözleri hangi olay üzerine söylemiş? Ne oldu da bu sözleri Efendimiz buyurdu?

Önemli... Bir olay oluyordu, Allah-u Teâlâ Hazretleri Cebrail AS'ı gönderiyordu, o olayla ilgili olarak bir ayet iniyordu. Meselâ, Peygamber Efendimiz'e yahudiler imtihan etmek için üç soru

sormuşlar. Nasıl sorular?

“—Cennette insan ne yemek yiyecek?”

Yani ileriye dönük böyle çeşitli üç soru sormuşlar.

Peygamber Efendimiz de; “Allah bana bildirir, vahyeder.” diye demiş ki:

“—Yarın ben size bunların cevabını vereyim!”

Ertesi gün olmuş, o gece vahiy gelir diye beklemiş, gelmemiş. Daha ertesi gün beklemiş, gelmemiş. Daha ertesi gün, daha ertesi gün, daha ertesi gün... İki hafta Peygamber Efendimiz’e o konuda Allah vahiy göndermemiş, gelmemiş. Ondan sonra âyet-i kerîme geliyor, diyor ki Allah-u Teâlâ Hazretleri:

وَلْ تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا. إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
اللَّهُ

(الكهف: ٢٤)

(*Velâ tekùlenne li-şey’in innî fâilün zâlike gadâ*) [Hiçbir şey için ‘Bunu yarın yapacağım!’ deme. (*İllâ en yeşâe’llâh*) Ancak Allah dilerse yapacağım de!] (Kehf, 18/24)

“—Ey benim Peygamberim! ‘Yarın ben şöyle yapacağım.’ deme, inşallah de! *İnşaallah*; yani Allah dilerse yapabilirsin, Allah dilemezse yapamazsın.”

İşte bu anlattığımız olay nedir?

Sebeb-i nüzûl-ü âyet, âyetin inmesinin sebebi. Efendimiz; “—Yarın size cevap vereceğim.” diye söz vermiş.

Ertesi gün vahiy gelmeyince, cevap verememiş. Onun üzerine bu ayet inmiş. Ayetin iniş sebebi, sebab-i nüzûl-ü âyet...

Bunun gibi bir de *sebeb-i vürûd-u hadis* vardır. Yani Peygamber Efendimiz bir sözü söylemiş ama hangi olay olmuş da bunu kime karşı, neden söylemiş? Buna sebab-i vürûd-u hadis derler.

“—Her ayetin sebab-i nüzûlü kaydedilmiş midir?” Hayır, bazılarının kaydedilmemiş olabilir.

“—Her hadîs-i şerifin sebab-i vürûdu kitaplarda yazılı mıdır?”

Belki yazılı değildir. Belki sadece o sözü hatırlıyordur, birisi nakletmiştir. Ama sebab-i vürûdu nakledilmemiş olabilir.

Öyle anlaşılıyor ki Kur’ân-ı Kerîm’le ilgili bir konuda ve Hz. Ömer Efendimiz orada bulunmuş ve şeytan oradan kaçmış, toz olmuş, kaybolmuş. Peygamber Efendimiz; “Şeytan kaçtı mı? Şeytan kaçtı mı? Şeytan kaçtı mı, yâ Ömer?” diyor.

“—Kur’ân-ı Kerîm’in hepsi doğrudur; ama mâna tepetaklak ters döndürülmedikçe.”

Meselâ:

وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

(آل عمران: ۱۳۴)

(*Va’llàhu yuhibbu’l-muhsinîn*) “Allah muhsin kulları sever.” (Âli İmrân, 3/134)

Tamam mı? Tamam, Allah muhsin kulları sever.

Bunu; (*Va'llàhu lâ yuhibbu'l-muhsinîn*) diye okusa olmaz. İşte şimdi mâna tepetaklak oldu. Olmaz.

Ters bir mâna okumadıktan sonra doğrudur, tamamdır.

“—Mağfiret, Allah'ın affetmesi azap; azap da mağfiret gibi ters söylenmedikçe hepsi doğrudur.” diye Hz. Ömer'e Peygamber Efendimiz SAS böyle buyurmuş.

Buradan tabii şunu biliyoruz ki, Hz. Ömer'in imanı çok kuvvetliydi, şeytan yanına sokulamıyordu, dinî konularda çok celâdet-i dîniyesi vardı.

Kur'ân-ı Kerîm de Allah'ın hak kitabıdır, içindeki mânalar doğrudur. Kişilerin anlayışı da kendi seviyelerine, ilimlerine göre olabilir; mânayı ters yüklemelikleri takdirde olabilir. O anladığı kadar öyle yapar; öteki alim daha derin anlar, daha derin mânalar çıkartır; berikisi allâmedir, bilgisi deryadır, o çok derin mânalar çıkartır, olabilir.

Hamidüddîn-i Aksarâyî Hazretleri Bursa Ulucamii'nde ilk açılış Cuma'sında Fâtiha'yı yedi türlü tefsir etmiş, derece derece tefsiri derinleştirmiş. Yedinci türlü tefsirini artık orada kaç kişi anladıysa, hiç kimse anlayamamış... Çünkü çok derin noktalara vurdurmuş.

Olabilir. Kur'ân-ı Kerîm tabii bir deryadır, çok derin ilmi ve irfanı olan insanlar çok derin mânaları anlayabilirler. Az irfanı olan insan da o kadar anlar; ne yapalım, herkesin istiâbına göre...

“—Bisikletin üstüne bir tonluk bir yük koyarsan ne olur?” Tekerlekleri akordiyon olur. Tekerlekleri ezilir.

“—Otomobilin üstüne 2,5 ton yüklersen ne olur?”

Lastikleri patlar. Süspansiyonları, teşkilatları patlar, bozulur.

“—Beş tonluk bir kamyonu 50 tonluk demiri yüklemeye kalkarsan ne olur?”

Bir yeri kırarsın, yamyassı edersin.

Her şeyin bir kapasitesi var, bu işi o kapasiteye uygun yapmak lazım.

c. Ağızlarınızı Temizleyin!

Evet, böylece üçüncü hadîs-i şerife geldik: Sa'd ibn-i Muâz RA'dan rivayet edilmiş.

Ağzın tertemiz olmasıyla, dişlerin pırl pırl olmasıyla, ağızda yemek kırıntılarının olmamasıyla ilgili bir hadîs-i şerif.

Peygamber Efendimiz şöyle buyuruyor:⁴

أَنْقُوا أَفْوَاهَكُمْ بِالْخِلَالِ؛ فَإِنَّهَا مَسْكَنُ الْمَلَائِكِ
، الْحَافِظِينَ الْكَاتِبِينَ،

وَإِنَّ مِدَادَهُمَا الرِّيقُ، وَقَلَمُهُمَا اللِّسَانُ، وَلَيْسَ

⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.105, no:351; Ebû Nuaym, *Ah-bâr-ı İsfahan*, c.II, s.491, no:640; Sa'd ibn-i Muaz RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.255, no:40839; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.91, no:5871.

شَيْءٌ أَشَدُّ عَلَيْهِمَا مِنْ فَضْلِ الطَّعَامِ فِي الْفَمِ

(الدليلي عن سعد بن معاذ)

RE. 84/14 (*Enkù efvâheküm bi'l-hılâli; feinnehâ meskenü'lmelekeyni'l-hâfızayni'l-kâtibeyni, ve inne midâdehümâ er-rîku ve kalemehümâ el-lisânu, ve leyse şey'un eşedde aleyhimâ min fadli'ttaâmi fi'l-femi.*)

(*Enkù efvâheküm*) “Ağızlarınızı tertemiz yapınız. Ağızlarınızı temizleyiniz.”

Naki, temiz demek. *Enkù*, “Temizleyiniz!” demek. *Efvâheküm*, ağızlarınız demek.

“Ağızlarınızı temizleyiniz!” Neyle? (*Bi'l-hılâli*) “Arasına yemek kırığı kaçmışsa aralarını kürdanlayarak temizleyiniz.”

Hılal, burada “araya sokulan şey” mânasına geliyor.

İnsan yemek yediğı zaman, et yiyor, salata yiyor, şunu yiyor bunu yiyor, çiğniyor; çiğnerken dişlerinin arasına bazı yemek parçaları takılıyor, gidiyor. Ağızınızı yıkadığınız halde o çıkmayabiliyor, kalıyor.

Benim ağızımda bazı yerlerde takma kısımlar var, protez dedikleri yerler var, sabit köprüler var, köprü altları var. Oraya da bir şeyin bir parçası gittiğı zaman... Ben dişlerimi fırçalıyorum, misvaklıyorum, hilalliyorum, çalkalıyorum, uğraşıyorum, didiniyorum; tamam, ağızımın temiz olması lazım ama dilime oradan bir şey değıyor... Fesübhanallah! Çalkaladım, olmadı; kürdanladım, olmadı; fırçaladım, olmadı,

olmadı, olmadı...

Tabii vakit sıkışık, namaza yetişeceğiz, namazı kılıyoruz... Olmadık bir zamanda çıkıyor, bakıyorum; hay Allah, sen miydin o ya? Şu kadarcık bir maydanoz parçası -taze maydanoz- yapışmış oraya; Allahım, kılıç gibi insanın dilini dürtüyor... Şu kadarcık ya, hay Allah, sen miydin bütün o şeyleri yapan, küçücük bir şey! Olmadık bir zamanda çıkıyor. Uğraşıyorsun, uğraşıyorsun, çıkmıyor da olmadık zamanda çıkıyor.

Şimdi burada ne buyuruyor Peygamber Efendimiz?

“—Kürdanlayarak, araya sıkışmış parçaları ayıklayarak ağzınızı temizleyin!”

Demek ki bir misvaklamak var... Misvaklamak ne demek?

Dişin yüzeylelerini hani sarı bir şey kaplıyor, sonra dişleri fırçalamıyor, fırçalamıyor, ağzı sapsarı oluyor. Bir de o ağızda muazzam çirkin koku yapıyor. Dişlerin üzerine birikmiş olan malzeme, yapışmış olan malzeme muazzam kirlilik yapıyor, muazzam da kötü koku yapıyor. Bir onları fırçalamak ve misvaklamak var, tamam.

Dişleriniz sedef gibi oldu, paspaslandı, tertemiz oldu, parlıyor. Yetmiyor. Bir o var, bir de hılallemek var, yani diş aralarında bir şey bırakmamak. Ona da *hılal* deniliyor. Hı harfiyle; *hılal*. İki gözlü he olsa *hılal*, ayın ince hâli demek. O değil. *Hılal*, hı harfiyle. Aralarına girmişleri de çıkaracaksınız.

Avrupalılar bir kurnazlık bulmuşlar; yarım ay şeklinde kürdanları var. 6-7 santim boyunda sapı var, yarım ay şeklinde, burası da bir santim kadar. Buraya bir ip germişler, bu sap plastik... Tamam, o ipi iki dişin arasına sokup ileri geri yaptın mı bir şey kalmıyor. Güzel bir usul.

Bir de onun büyüğünü yapmışlar, çatal bir şey, diş fırçası kadar uzun sapı var. Onu alıyorsun, bu çatal şeyin ucunda gedikler var, oraya naylon ipi takıyorsun; tamam, onu da böyle yapıyorsun, arada hiçbir şey kalmıyor, dişlerin arasındaki şeyleri de temizliyor.

Bir, dişin yüzeyini temizlemek var, bir de dişlerin arasını temizlemek var. Peygamber Efendimiz diyor ki;

“—Aralarını da temizleyin!”

Dişlerin sadece yüzeylerini misvaklamakla, fırçalamakla temizlenir, aralarına birikenleri de hılalleyerek —yani kürdanlayarak diyelim— çıkartın.

(*Feinnehâ meskenü'l-melekeyni'l-hâfızayni'l-kâtibeyni*) “Çünkü bu dişlerin olduğu yer sevapları, günahları yazan meleklerin mekânıdır, meskenidir. (*Ve inne midâdehümâ er-rîku*) Onların o amelleri yazdıkları yazının mürekkebi tükürüktür. Yani insanın ağzındaki tükürüğüdür. (*Ve kalemehümâ el-lisânu*) O ikisinin kalemleri dildir.”

O kalemle, o mürekkeple insanların amellerini yazarlar:

“—Şöyle günah işledi, böyle sevap işledi,

camiyeye geldi, hadis dersi dinledi... Ama ondan sonra gitti şununla gıybet etti, böyle yaptı, şunu etti...”

Her şeyi cızır cızır yazarlar. Bu iki melek yazarlar. Orası onların meskenidir. (Ve leyse şey'ün eşedde aleyhimâ min fadli't-taâmi fi'lfemi) “Bu melekleri bu yemeğin ağızdaki kırıntıları kadar rahatsız eden başka bir şey yoktur.”

O yemek kırıntılarının, artıklarının ağızda kalması, ağzın pis kokusundan melekler çok rahatsız olurlar. Onları en çok ezâlandıran, üzen şey ağzın bu kiridir.

Onun için, ağzı misvaklayacaksınız, hılalleyeceksiniz. Yani hem diş fırçası olacak, hem kürdan olacak, hem de belki ipele şimdi yeni usülle temizleyeceksiniz. Hatta bir de ipi doğrudan doğruya alıp da temizlemek de oluyormuş galiba...

Çünkü biz dişlerimizi fırçaladığımız zaman sadece yüzeyini temizlemiş oluyoruz, aralarında kir kalıyor. Onların kalmaması için de öyle tedbirler gerekiyor. Bak, onları Peygamber Efendimiz kaç asır önceden söylemiş. Var mı Peygamber Efendimiz'den başka diş temizliğine bu kadar önem veren, o eski asırlarda?

Hiç yok! Peygamber Efendimiz, dişin temizliğine nasıl dikkat etmiş! Bir odun parçasının ucunu tellendirerek, fırça yaparak ağzı temizlemiş.

Başka? Koltuk altlarını kazımak... Başka? Kasıkları temizlemek... Başka? Bıyıkları kısaltmak tavsiye edilmiş.

Neden? Bıyık uzadığı zaman ağzın içine giriyor; dur ya, sen mi yemek yiyeceksin, ben mi yiyeceğim? O da kaşığın içine giriyor, iş karışıyor.

Bıyıklar kısa olacak, sakal uzun olacak. Peygamber Efendimiz sakalı uzatmayı buyurmuş, bıyıkları kısaltmayı buyurmuş. Millet bıyıkları aşağı indiriyor, ya buradan böyle yapıyor, ya buradan böyle yapıyor, uzayabildiği kadar uzun... Sakalı tıraş ediyor. Tersine olacak; bıyıklar kesilecek, sakallar uzayacak.

Sakal uzadığı zaman ne olur?

Kaşkola lüzum kalmaz. Sakal uzadığı zaman boynun hasta olmaz. Koruyor işte bak, ne güzel, kendi yünün, güzelce orasını koruyor, üşümez. Ağzı hasta olmaz, boğazı rahatsız olmaz. Tabii ister olsun ister olmasın ama Efendimiz;

“—Bıyığı kesin, sakalı uzatın, tırnakları kesin!” buyurmuş. Nelere dikkat etmiş.

Sonra saçların temizliği, uzun kılların kesilmesi... Dinimizde her şey var.

Meselâ sünnet, Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. Netice itibariyle bir deri parçası, kesiyorsun, kanıyor.

Neden? Kesmediğin zaman bir pislik ve mikrop yuvası oluyor. Biz tabii sünnetli olduğumuz için öteki hâli bilmeyiz belki; ama sünnetsizlerin her idrardan sonra pipileri berbat oluyor. Pislik var. Onun içinde çiş var. Açıkça söyleyelim, herkes bilsin.

Adamların orasında çiş var, burasında kaka var.

Ondan sonra da temizlikten bahsediyorlar. Öyle şey olur mu? Olmaz. Olmuyor.

Sonra mikrop... AIDS nereden oluyor, frengi neden oluyor? Biraz da bundan oluyor. Madde birikiyor.

Kan akıyor, can yanıyor, bir şey kesiliyor; ama temizlik için. “—Bu fıtrattandır.” deniliyor.

Bizim dinimiz “sünnet” demiş,

“—Buradaki fazlalığı al, bunun içine çünkü pislik birikiyor, mikrop oluyor. O zaman daha mikrop bilinmiyor belki, bilinmediği zamanda söylüyor. Yirminci Yüzyıl’da söylemek hüner değil. Sen erkeksen hadi bir göster bakalım, bir başka söyleyen var mı? Bundan 14 asır önce söyleyen bir başkası var mı, sen onu söyle.

Millet yalan yanlış neler söylerken, Peygamber Efendimiz neler söylemiş!

Şimdi birisi bir soru sormuş. İlk kâğıt olduğu için tanzim ederken gözüme ilişti:

“—Fazla kılları epilasyon (temizleme) işini yapıyorum. Câiz mi, değil mi?”

Câiz, olabilir. Bazen gerekiyor, yapılabilir.

Peygamber Efendimiz’in oğlu vefat ettiği zaman güneş tutulması oldu.

“—Peygamber Efendimiz’in oğluna üzüldüğü için Güneş tutulması oldu.” diyorlar.

Kalkıyor, hutbeye çıkıyor. Diyor ki:

“—Ey insanlar! Ey cemaat-i müslimîn! Bu Ay ve Güneş Allah’ın iki yaratığıdır. Yeryüzündeki bir

insanın ölümüyle, doğumuyla ilgili tutulmaz.” diye bilimsel bir şey söylüyor.

Herkesin hayran olması lazım. İstismar etmiyor.

“—Evet, tabii ben Allah’ın peygamberi olduğumdan, benim çocuğum öldü diye ay da güneş de yas tutuyor.” demiyor.

Çünkü aradan kaç asır geçer, onların periyodik olarak olan bir olay olduğu ortaya çıkar. Ay, Güneş, Dünya aynı düzleme geldiği zaman, aynı doğrultuda olduğu zaman, Ay eğer Güneş’in önüne geliyorsa, yörüngesinin o andaki durumu itibariyle güneşin önüne geliyorsa “güneş tutulması” denilen bir olay oluyor.

Her şeyi tabii olarak, Efendimiz SAS anlatmış.

Bunu gören Peygamber’in Allah’ın hak peygamberi olduğunu anlar, sımsıkı eteğine yapışır;

“—Bırakmam seni yâ Rasûlallah!” der, onun sünnetinin yolundan gider.

Ne diyor Itrî merhum:

*El benim dâmen senin ey rahmeten li’l-âlemin;
Şöhretim isyan benim, sen afv ile meşhursun!*

“—El benim, etek senin.” diyor. Ne demek?

“—Ben senin eteğine sımsıkı yapışacağım yâ Rasûlallah! Bırakmam seni! Yerde sürünsem, eteğini tutacağım senin yâ Rasûlallah!” diyor.

“Benim işim isyan, kusurluluk; ama sen de affedicilikle tanınmışsın yâ Rasûlallah! Bırakır mıyım senin eteğini? Yapışacağım senin eteğine! ‘Aman yâ Rasûlallah!’ diyeceğim.” diyor.

Seven insan, bilen insan, Rasûlullah'ın kıymetini anlayan insan böyle yapar. Anlamayan, “Çöl bedevîsi” diyor.

Sen kurban ol o çöl bedevîsine! Senin gibi milyonlarcası kurban olmaya zaten hazır. Sen gördün mü çölden o kadar büyük bir mücevher çıktığını? Sen asıl çölden öyle bir insanın çıktığına hayret et!

Çok mâmur bir beldeden, çok medenî bir diyardan çıksaydı, hayret edilecek bir şey olmazdı. Çölden çıkmasına hayret et sen! Bu muazzam, bu harika, bu muhteşem zât-ı muhteremin çölden çıkmasına sen asıl hayret et!

“—Çöl bedevîsi” diyor.

Dayamış sırtını kâfirlere, misyonerlere, alçak, nankör, köksüz, aslını inkâr eden herif-i nâşerîf, Peygamber Efendimiz'e dil uzatıyor! “Çöl bedevîsi” diyor.

Sen kurban da olmazsın ya, yılandan kurban olur mu, çıyandan kurban olur mu? Mübarek bir hayvandan kurban olur, kurban bile olamazsın. Kurban da demeyelim.

Allah hakkı hak olarak görmeyi nasib etsin... Allah'ın sevgili kullarına hiç kimseyi düşmanlık ettirmesin... Cümlemize sevgili kullarının sevgili kul olduğunu anlayacak bir terazi, bir kafa, bir muhakeme kabiliyeti versin... Cümlemizi şaşırtmasın, yanıltmasın...

d. Çocuk Verebilecek Hanımla Evlenin!

Sayfanın sonuncu hadîs-i şerifini okuyoruz, bırakıyoruz.

Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet edilmiş. Bu sayfanın son hadisi.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

أَنْكِحُوا أُمَّهَاتِ الْأَوْلَادِ، فَإِنِّي أَبَاهِي بِهِنَّ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ

(حم. عن ابن عمرو)

RE. 84/15 (*Inkehû ümmühâti'l-evlâdi, feinnî übâhî biküm yevme'l-kıyâmeti.*)

(*Inkehû ümmühâti'l-evlâdi*) “Evlat annesi olacak kimselerle evlenin. Kısır olmayan, size çocuk verebilecek kimselerle evlenin.”

Evlilikten gaye, evlat yetiştirmek.

“Evlat yetiştirebilecek, evlat doğurabilecek, evlat annesi olabilecek hanımlarla nikâhlanın, evlenin. (*Feinnî übâhî biküm yevme'l-kıyâmeti*) Çünkü ben kıyamet gününde sizinle mübâhat edeceğim.”

“—Benim ümmetim sayısının çokluğuyla şükredeceğim, övüneceğim.” diyor Peygamber Efendimiz.

Evlilikten murad nedir?

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.171, no:6598; Heysemî, *Mecmaü'zZevâid*, c.IV, s.473, no:7338; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.450; Abdullah ibni Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.290, no:44522; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.92, no:5874.

Evlilikten murad, insanın sàlih evlatlara sahip olmasýdır.

Allah insanlary erkekli diřili yaratmýř. Neden? Neslin devam etmesini bu kanuna baęlamýř. Evlenmek, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kanunudur. Evlenecek.

Evlenmekten murad ne?

Neslin bekàsýdır, devam etmesidir. Nesil önemlidir.

“–Ben mavi gözlü istiyorum, sarý saęlı istiyorum, inci diřli istiyorum, elif boylu olsun, kalem kařlı olsun, kömür gözlü olsun, kiraz dudaklı olsun...”

Ne oluyor ya? Hayrola... Sabah-ı şerifler hayrolsun! Sayıklıyor musun, uyuyor musun?

“–Müslüman istiyorum!” desene ya! “İyi müslüman istiyorum, evlatlarıma iyi anne istiyorum.” desene.

Meyve bahęesi olur yüzü, badem yüzlü olur, elma yanaklı olur, kiraz dudaklı olur; ama huyu kötü olursa kıymeti olmaz. Huyu kötü olmasın.

“Evlatlarıma annelik yapacak bir asil hanım olsun. Asaletli, müslüman, mütedeyyin bir hanım olsun!” desene.

Herkes nefsinin arzusunun peşinde.

Evlilik nedir? Evlilik çok yüce bir müessesedir. Evlilikten murad nedir? Hayırlı evlat sahibi olmaktır.

Millet bunlary anlamıyor. Milleti de tabii gazeteler yanlıř yollara sevk ediyor, mahvediyor. Çoluk çocuęu, delikanlıyý, genç kızý mahvediyor. Köyünden kaęırttırıyor kızcaęızý, delikanlıyý da

genç kızı da kötü yollara saptırtıyor.

Neden? Kışkırtıyor, körüklüyor, yangının üstüne benzin sıkıyor, işi karıştırıyor. Evlilik o değil.

Adamın birisi evlenmek istemiyormuş. Neden?

“—E canım, ben ibadet edeceğim. Şimdi hanımla meşgul oldu mu, ibadetime vakit kalmayacak.” diye istemiyormuş.

Ama sonra rüya görüyor, “Aman!” diyor, evleniyor.

Aşere-i Mübeşşere’den birisi, yani cennetle müjdelenmiş mübareklerden birisi, hasta, koleraya tutulmuş. Karısı da tutulmuş, komşular da tutulmuş. Şehir kırılıyor, yani hastalık salgın, kırılıyor. Haber getiriyorlar, diyorlar ki;

“—Efendim, eşiniz hanımefendi sizlere ömür, vefat etti.”

“—İyi kadındı. Allah cennetlik etsin...”

Tabii bir şeyler söylüyor, ne söylediye... Ondan sonra diyor ki;

“—Aman beni evlendirin hemen!”

Yatakta kendisi, yatıyor, ishal, kolera, hasta, ölecek; “Aman beni evlendirin!” diyor. Diyorlar ki:

“—Efendim, inşaallah bu hastalıktan kalkın da, biz sizi munasip biriyle evlendirelim! O zaman düğün dernek yaparız, evlenirsiniz.”

“—Yook! Ben bu hastalıktan öleceğimi biliyorum. Ben Allah’ın huzuruna bekâr gitmeye utandığım için evlenmek istiyorum!” diyor.

Şart koşmuyor; “Şöyle olsun, böyle olsun, ıvır olsun, zıvır...”

İsteyene şart koşuyorlar. Adamın karısı ölüyor, çocukları adama “Evllenme!” diyor. Ne olacakmış? Miras kaçacakmış da şöyle olacakmış da... Bu Allah'ın kanunu.

Kadın; kocası ölüyor, evlenmiyor.

Niye evlenmiyorsun? Tek başına, kendi işine bakamıyorsun! Bak burada bizim ihvânımızdan falanca mübarek hacı efendi var, müslüman, mütedeyyin... Evlensene!

Ya çoluk çocuğu ayıplıyor, ya konu komşusu ayıplıyor. Evlenecek bunlar, yuva kuracak; böylesi daha sevaplı, Allah indinde bunun rütbesi daha yüksek.

İslâm'ın evlilik konusundaki mantığını birçok müslüman anlayamamıştır. İslâm evliliğe çok başka bir gözle bakıyor. Millet anlamıyor. Allah dinimizi güzel öğrenmeyi nasib etsin...

Dinimiz harika, dinimiz şahane, dinimiz bir tane... Ama işte elindeki nimetin kadrini bilmeyi Allah cümlemize nasib eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
16. 04. 1995 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

